

1.8.2026

TOIMINTASUUNNITELMA
Toimintavuosi 2026–2027
Kaakkurit, Virojoen päiväkoti
Virolahden kunnan varhaiskasvatus

1.8.2026

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Virolahden kunnassa varhaiskasvatuksen toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus ja perhepäivähoitajan omassa kodissa tapahtuva perhepäivähoito. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen, konkreettisemman toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Virolahden kunnan varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.8.2026

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Kaakkurit ovat vuorohoidon ryhmä, jossa ympärivuorokautista varhaiskasvatusta tarjotaan 0–8-vuotiaille lapsille varhaiskasvatuksen tarpeen mukaan.

Kaakkurit ovat yksi Virojoen päiväkodin neljästä ryhmästä. Toimintakaudella 2026–2027 ryhmä koostuu arkisin 3–4 -vuotiaista lapsista. Aikaisin aamulla, iltaisin ja viikonloppuisin varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset ovat ryhmässämme.

Kaakkureissa toimii kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa: Leena-Maria Häsä ja Johanna Ruoppa, kolme vuorohoidon lastenhoitajaa: Nina Hurtta, Laura Hanski ja Saia-Nora Tani sekä varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja Marju Niemi. Ryhmässä on 16 lasta. Vuorohoidon tarvitsijoita on tällä hetkellä 8, koululaisen varhaiskasvatusta käyttää 6 lasta.

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tämän takia toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta

1.8.2026

- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä sekä lasten ja henkilöstön hyvinvoinnista
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Ryhmän aikuiset pitävät tärkeänä lapsilähtöisyyttä ja läsnäoloa arjessa. Lapsilta kysytään ideoita ja toiveita siitä, mitä he haluaisivat tehdä Kaakkureissa. Lisäksi lapsia kuunnellaan ja havainnoidaan päivittäin, jotta sanattomat ja sanalliset toimintavihjeet tulee huomioiduiksi. Olemme luoneet myös

1.8.2026

rakenteita lasten osallisuuden tukemista varten; lasten kokouksissa kerran kuukaudessa lapset saavat esittää toiveitaan toimintaan liittyen. Lasten vahvuudet ja tarpeet huomioidaan arjessa. Etenkin iltaisin ja viikonloppuisin toiminta toteutetaan yksilöllisesti lasten toiveet ja tarpeet huomioiden.

Leikki on tärkeä osa arkeamme, jonka eteen teemme töitä. Lasten leikeissä aikuisen roolina on mm. auttaa konkreettisesti leikin valinnassa erilaisin menetelmin (leikkitaulut, leikkien tarjoaminen, arvotut leikit), leikin rikastamisessa ja neuvottelu- ja ristiriitatilanteiden ratkaisutaitojen kehittämisessä. Leikin tukeminen perustuu syvään lapsituntemukseen, sensitiivisyyteen, tilannetajuun ja haluun ymmärtää lapsen maailmaa. Kiinnitämme leikeissä ja toiminnassa huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen; jokainen lapsi on yhtä arvokas ja kaikilla lapsilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua toimintaan. Käytämme ryhmässä aktiivisesti kuvatukea ja huomioimme kaksikielisyyden mm. kirjojen avulla.

Lasta kuunnellaan ja sanattomatkin viestit pyritään huomaamaan ja niihin reagoimaan. Harjoittelemme kielellisiä valmiuksia ja itseilmaisua. Lasten aloitteisiin tartutaan esim. kirjan lukeminen. Lapsia kehoitetaan, kannustetaan ja iloitaan yhdessä pienistäkin onnistumisista. Asioita tarjotaan ja vaaditaan lapselta ikä- ja kehitystasoisesti ja lapsi tuntien. Jokaista lasta rohkaistaan tekemään parhaansa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan omatoimisuuteen, harjoitellaan muiden huomioonottamista sekä oman mielipiteen kertomista. Lapsia rohkaistaan uusien asioiden kokeilemisessa ja harjoittelussa. Aikuinen on lähellä ja asettaa tarvittaessa lasten toiminnalle selkeät ja turvalliset rajat. Opetellaan yhdessä mikä on oikein ja mikä väärin. Aikuinen toimii kaikissa tilanteissa lapselle mallina.

Lasten päivittäisestä aktiivisuudesta huolehditaan ulkoilemalla päivittäin aamu- ja iltapäivisin sekä

retkeilemällä viikoittain. Hyödynnetään lähimetsää: pikkumetsää yläkoulun takana ja Lapinvuoren ulkoilualueutta sekä muita lähiliikuntapaikkoja kuten monitoimikenttää sekä Villinrannan virkistysaluetta. Muksubussia hyödynnetään vähintään kaksi kertaa toimintakauden aikana. Muksubussilla pääsemme esimerkiksi urheilukentälle ja Huvisaareen, minne kävellen olisi liian pitkä matka. Muksubussiin pääseminen on sellaisenaankin jo elämys lapsille,

1.8.2026

vaikka ei erillistä retkeä kohteineen olisikaan. Alakoulun salia käytämme säännöllisesti toimintakauden aikana ja yläkoulun salia salinvaihtoviikoilla.

Huolehdimme myös unen ja ravinnon tärkeydestä. Päivälevolle menemme ruuan jälkeen ja ruokalassa opettelemme maistelevaan erilaisia makuja monipuolisesti. Kierrätämme, lapset lajittelevat ruokalassa seka- ja biojätteen. Harjoittelemme myös ruokalassa omatoimisuuden taitoja yhdessä kasvattajien kanssa: ruuan ottamista itse sekä otettavan määrän arvioimista, tarjottimen kantamista.

Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä: vaihdetaan päivän kuulumiset, keskustellaan avoimesti lapsen asioista, tiedotetaan asioista molemmin puolin. Pedagogisina painotuksina ryhmässä näkyy tunne- ja vuorovaikutustaidot, suujumppa kielen kehityksen tukimenetelmänä sekä positiivinen pedagogiikka.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltaen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

1.8.2026

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tuntee hyvin oman ryhmänsä lapset ja osaa ennakoida tilanteita. Aikuisen aktiivisella läsnäololla ehkäistään kiusaamistilanteita ja pystytään puuttumaan tilanteisiin oikea-aikaisesti ennen kuin syntyy konflikti, lapsi turhautuu tai joutuu leikistä ulos. Jaetaan lapsia pienryhmiin ja opetellaan yhdessä vuorovaikutustaitoja sekä ristiriitojen ratkaisua ikä- ja kehitystasoisesti ja lapsen tasolla.

Vaihtuvissa pienryhmissä sekä koko porukalla toimiessamme opettelemme toimimaan kaikkien kanssa, toisen erilaisuus ymmärtäen ja hyväksyen. Olemme sopineet lasten kanssa, että kaikki otetaan leikkiin mukaan, tarvittaessa tämä tapahtuu aikuisen avulla. Toiset lapset tarvitsevat enemmän vuorovaikutustaitojen opettelua ja ristiriitojen ratkaisuun apua kuin toiset. Sen vuoksi on tärkeää jakaa lapsia pedagogisin perustein pienryhmiin harjoittelemaan näitä taitoja.

Kiusaamiseen ja ikävään käytökseen puututaan välittömästi. Aikuinen laskeutuu lasten tasolle ja yhdessä pohtien ratkaistaan kiusaamistilanne. Mietitään tilanteeseen johtaneet syyt, miltä kenestäkin tuntuu ja miksi, kuullaan osapuolia ja pohditaan ratkaisu. Lopuksi sovitaan, sopimisessa huomioidaan, että on erilaisia tapoja sopia ja päästä takaisin yhteyteen. Käytössämme on Pisarapuuttumisen malli.

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että

1.8.2026

ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

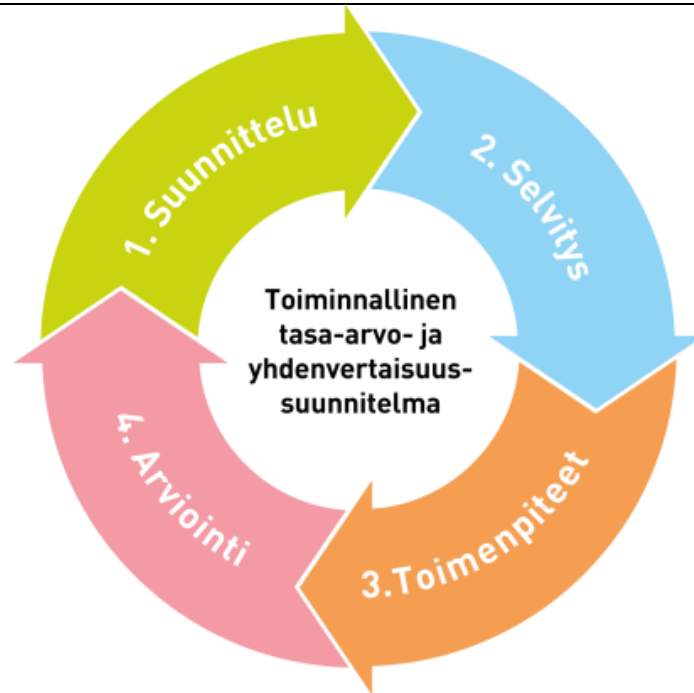
Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Päiväkodissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Päiväkodissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

1.8.2026

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)

Prosessin vaiheiden suunnittelu:

- Lasten äidinkielen huomioiminen ryhmässä: kirjastosta eri kielisiä kirjoja, lauluja sekä kuvatuki ryhmään ja aktiivinen käyttö, tukiviittomat
- Salamatulkkaus ja tulkin käyttö tarpeen vaatiessa
- luodaan ryhmään me-henki pitkin kautta
- jokainen voi osallistua omalla tavallaan, erilaisuus huomioidaan
- ryhmässä erikulttuuristaustaisia nukkeja, legojen hahmoissa eri kansalaisuuksia

-tuetusti osallistuminen ryhmän toimintaan

-erilaisuuden hyväksyminen ja huomioiminen, muille lapsille ikätasoisesti kertominen

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

- s2
- erityisen tuen lapsi

1.8.2026

Puhuttu auki 16.9.2026 tiimissä. Keskusteltu kielitietoisesta varhaiskasvatuksesta ja eri kulttuurien huomioon ottamisesta sekä erityisen tuen lapsen kanssa toimimisesta.
<p>3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)</p> <p>Kehitettävä teema:</p> <p>Tavoite:</p>
<p>4. Arviointi (kesä)</p> <p>vastuuhenkilöt: Tiimi</p> <p>Arviointi toukokuun loppuun mennessä</p>
<p>Ryhmän opettaja valmistee tiimipalaverin sisällön sen hetkisen asioiden priorisoinnin mukaan. Käytämme tiimipalaverissa muistiopohjaa. Annetaan jokaiselle puheenvuoro, mutta jokaisen vastuulla on myös tuoda äänensä kuuluville. Pidämme tärkeänä sitä, että kaikki tiiminjäsenet pääsevät osallistumaan toimintaan, sen suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Siksi sille otetaan aina aika tiimipalaverissa. Vuororyhmän haasteena on jokaisen kasvattajan viikoittainen pääsy tiimipalaveriin vaihtelevien työaikojen vuoksi. Siksi onkin tärkeää tuoda käsiteltävät asiat varhaiskasvatuksen opettajan tietoon, jotta asia/toive tms. käsitellään/otetaan huomioon tiimissä. että kaikki pääsisivät tiimeihin osallistumaan ja vaikuttamaan. Yksittäiset lapsi- ja vasuasiat otetaan tiimiin sen hetkisen tilanteen mukaan.</p> <p>Tulevaa viikkoa suunniteltaessa varmistetaan, että eri oppimisen alueet tulevat huomioiduiksi. Hyödynnämme toiminnassa kokopäiväpedagogiikkaa, jotta saamme myös iltapäivät hyödynnettyä. Kokoamme kuvina toteuttamamme oppimisen alueet ryhmätilan ”Oppimisen alueet-seinälle” näkyväksi. Käymme tiimin kanssa myös jatkuvaa keskustelua toiminnasta ja lapsihavainnoista, jotta voimme paremmin vastata tarpeisiin.</p> <p>Syksyn vasukeskustelujen pitämisen jälkeen tiivistämme toiminnalle asetetut tavoitteet ryhmävasuun. Pidämme tätä varten erillisen vasupalaverin. Jokainen tiimiläinen huolehtii vasujen lukemisesta jo ennen ryhmävasun kokoamista ja tekee halutessaan oman näköisensä koonnin toiminnalle asetetuista tavoitteista. Tärkeää on, että jokainen tiimiläinen lukee pienryhmänsä lasten toiminnalle asetetut tavoitteet ennen toiminnan alkua, ellei muista niitä ulkoa.</p>

1.8.2026

Leikille järjestetään aikaa ja leikkirauha. Toiminnasuunnittelussa kiinnitetään huomiota niiden järjestämiseen ja toteutumiseen. Hyödynnämme toiminnassa pienryhmiä pedagogisin perustein. Aamuvuorolainen voi mahdollisuuksien mukaan jakaa pienryhmät, jos niitä ei ole ehditty jakaa edellisinä päivinä. Käytämme päiväkodin eri tiloja. Kasvattaja on mukana leikissä vaihtuvissa rooleissa. Leikkialueita rakennamme lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan ja otamme lapsia mukaan suunnitteluun sekä toteutukseen mahdollisuuksien mukaan. Aistihuonetta hyödynnetään vaihtuvana leikkihuoneena.

Toiminta perustuu kokopäiväpedagogiikkaan. Pienryhmätoimintaa hyödynnetään aktiivisesti pitkin päivää. Teemme paljon asioita myös koko ryhmänä ja ryhmäyldymme koko toimintakauden ajan. Päivän rakenne ja ryhmän koko riippuu päivän toiminnasta.

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Oppimisen ja oivaltamisen ilo syntyy paitsi fyysisestä, hyvin suunnitellusta ympäristöstä myös ilmapiiristä ja vuorovaikutussuhteista. Turvallinen ilmapiiri ja lämmin vuorovaikutus yhdistettynä toimiviin ja muokattaviin tiloihin luovat kannustavan ja innostavan oppimisympäristön.

Oppimisympäristöä muokataan pedagogisista havainnoista ja tarpeista käsin, esim. lisäämällä kuvatukeya ja leikkitaluja tarpeellisiin paikkoihin, jakamalla tai rajaamalla tilaa sermein ja kalusteilla jne. Pyritään saamaan oppimisympäristöistä leikkeihin rauhallinen ja innostava tila, toisaalta liikkumiseen innostava.

Kaakkureiden seinältä löytyy kuvitettu päiväjärjestys sekä pienryhmäjakotaulut. Kaakkuripiirissä lapset laittavat oman nimensä seinälle ja oppivat tunnistamaan ryhmän muiden lasten ja aikuisten nimet. Kahden ryhmähuoneen lisäksi käytössämme on koko päiväkodin yhteisiä pienryhmätiloja sekä monitoimisali erilaisiin toimintoihin. Pienryhmätilat ovat aistihuone, kotikeittiö, puuhahuone sekä verstaas. Verstaas on tällä kaudella yläkerran aktiivisessa käytössä, mutta sopimalla saadaan hetkiä verstaassakin esim. rauhalliseen maalaustuokioon mahdollistettua. Pienryhmätilat ja monitoimisali lisäävät oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Monipuolisia oppimisympäristöjä löytyy

1.8.2026

myös ulkoa, käytössämme on päiväkodin monipuolinen piha-alue sekä lähiympäristö, metsineen, kenttineen ja kirjastoineen. Koulun salissa käymme kerran viikossa, heti huoltotöiden jälkeen.

Kirjallisuuden ja ääneen lukemisen tulee olla osa jokaisen lapsen päivää. Tämän varmistamiseksi kokoonnumme välipalan jälkeen kuulemaan sadun. Heijastamme sen yleensä seinälle, jotta lapset näkevät kuvat hyvin ja voimme keskustella kuvista sadun aikana. Kirjallisuuteen ja ääneen lukemiseen hyödynnetään myös aamuja, iltajoja ja viikonloppuja. Ryhmään on mukava lukupaikka, jonne pysähtyä katselemaan ja kuuntelemaan kirjoja sekä keskustelemaan niistä. Lasten taiteella somistetaan oppimisympäristöä.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Havainnointiin osallistuu koko tiimi. Havaintoja kirjataan lapsen vasuun ja toimintaa muokataan havaintojen perusteella. Neljävuotisneuvolaan kuuluu laaja terveystarkastus, johon päiväkotikäy vanhemman kanssa läpi selvityksen päiväkotitilanteesta. Perhe toimittaa selvityksen neuvolaan.

Toteutamme pedagogista dokumentointia valokuvaamalla, kirjaamalla ylös havaintoja, laittamalla lasten taideteokset näkyviin seinille sekä kasvunkansioihin.

Oppimisen alueet tehdään näkyväksi ryhmän "Oppimisen alueet-seinälle" kuvien. Jokaisella lapsella on oma kasvunkansio. Kasvunkansioon keräämme muistoja toiminnasta päiväkotiajalta. Dokumentoimme sinne myös lapsen oppimista valokuvien ja mm. "kasvunkukkanen"-lomakkeen avulla. Lapset tykkäävät selailla omaa kansiotaan päiväkodissa, muistella ja havainnoida kasvuaan. Vanhemmille teemme pääasiassa aamupäivätoimintaa näkyväksi päivittämällä kindiedays-sovellusta arkena päivittäin, viikonloppuisin ja iltaisin mahdollisuuksien mukaan. Sovelluksesta huoltajat voivat tallentaa haluamiaan kuvia omaan käyttöönsä.

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Toimintaa suunnitellaan viikoittaisissa tiimipalavereissa tiimin kesken: mitä, miten, miksi. On tärkeää miettiä mikä toimi ja mikä ei, mitä jatkamme ja mitä teemme jatkossa toisin. Lasten vasuista nousevat

1.8.2026

tavoitteet näkyvät kirjattuina ryhmävasussa. Kasvattajat tarkistavat oman pienryhmänsä toiminnalle asetetut tavoitteet. Kun varhaiskasvatussuunnitelmat on käyty läpi, muodostetaan pienryhmiä kunkin lapsen tarpeet huomioiden.

Arjessa pedagoginen tavoitteellisuus näkyy mm. pienryhmäjaossa. Toiminnan suunnittelussa ja pienryhmien toiminnoissa otetaan huomioon vasujen tavoitteet ja lasten/perheiden toiveet. Kasvattajat pyrkivät pienissäkin arjen asioissa pääsemään kohti tavoitteita kokopäiväpedagogiikkaa hyödyntäen esim. leikin lomassa voidaan nimetä erivärisiä leluja huomaamatta. Kasvattaja pystyy perustelemaan toimintansa.

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Virolahden kunnassa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti.

1.8.2026

Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Virolahden kunnan varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erilliset tiimi- ja työyhteisöpalaverit
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaiset palaverit
- vuosittaiset koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamiset sekä kehittämisillat
- moniammatilliset yhteistyö- ja kehittämispalaverit sekä
- kehityskeskustelut.

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Tiimipalaverimme ovat viikoittaisia, mutta siihen eivät välttämättä kaikki vuoroja tekevät pääse osallistumaan. Asiat kirjataan palaverimuistioon, josta ne ovat koko tiimin luettavissa. Viikoittain keskustelemme tiimipalaverissa arjen asioista; lapsihavainnoista, tulevasta toiminnasta, tavoitteiden etenemisestä jne. Yhdessä suunnitellen ja keskustellen varmistetaan, että jokainen tiimin jäsen saa käyttää asiantuntemustaan ja vahvuuksiaan yhteisten vasutavoitteiden mukaisesti. Poissaolevilla on velvollisuus lukea muistiot, tuoda ideoita/ajatuksia seuraavaan tiimiin ja kysyä tarkentavia kysymyksiä.

Toimintakauden alussa kirjaamme tiimisopimukseen yhteiset pelisäännöt, tiimin vahvuudet ja tavoitteet. Olemme sopineet antavamme positiivista palautetta työkavereillemme ja huomaamaan onnistumisia. Tarvittaessa palaamme tiimisopimuksessa sovittuihin asioihin. Puhumme avoimesti myös mieltä painavista asioista. Ryhmämme osastopalaveri on noin kerran kuukaudessa ja siihen osallistuu myös esihenkilö. Joulun arviointiaikana arvioidaan mennyttä kautta, suunnitellaan tulevaa ja päivitetään esim. oppimisympäristöä. Lapsille annetaan mahdollisuus toiminnan arviointiin lasten kokouksissa.

Eteisestä löytyy ilmoitustaulu, josta on luettavissa ajankohtaiset asiat: tiedotteet, viikon ohjelma. Esillä ympäri toimintaympäristöä on myös lasten maalauksia. Lapset osallistuvat vasuprosessiin täyttämällä huoltajien kanssa yhdessä kasvunkukkasen, joka tulee vasun liitteeksi ja laminoituna myös ryhmätilan seinälle. Lapset osallistuvat myös vasukeskustelun alkuun ja kertovat omin sanoin kukan täyttämisen aikana nousseista asioista. Toiminnassa otetaan huomioon niitä elementtejä, joita kasvunkukkasista nousee. Ryhmässä käytetään peukkupalautetta.

1.8.2026

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Virolahden kunnassa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Virolahden kunnassa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen

1.8.2026

aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Kaakkureiden varhaiskasvatuksenopettaja osallistuu vasukeskusteluihin ja pyytää tarvittaessa VEO:n mukaan keskusteluun. Jokainen ryhmän kasvattaja tuo omat havainnot lapsesta esille ennen keskustelua. Keskustelu käydään yhdessä huoltajan kanssa päiväkodilla tai tarvittaessa puhelimitse/teamsilla. Vasukeskustelujen jälkeen kootaan ryhmävasu.

Huoltajia kuullaan ja heidän kanssaan keskustellaan lapsen vasua tehdessä. He tuntevat oman lapsensa parhaiten. Huoltajat täyttävät yhdessä lapsensa kanssa ”kasvunkukkanen”-lomakkeen, jossa kartoitetaan: sitä missä hän on hyvä, mitä lapsi harjoittelee sekä mitä hän haluaa osata. Huoltajat voivat esittää toiminnalle toiveita, milloin vain ja pyrimme toteuttamaan niitä ryhmän niin salliessa.

Päivittäin kerromme päivän kuulumisista hakutilanteissa. Vuororyhmässä tiedonsiirto on erittäin tärkeää, että jokainen vanhempi saa lapsensa päivästä tietoa. Arvostamme avointa vuorovaikutusta vanhempien kanssa. Yhtä vaikeaa asiaa kohtaan meidän on osattava kertoa päivästä monta positiivista hetkeä jaettavaksi vanhemmalle. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen kanssa meillä on käytössä lisäksi viestivihko, joka kulkee päiväkodin ja koulun välillä.

Vanhempainilta järjestettiin elokuussa. Tutuksi tuleminen on tärkeää perheiden kanssa ja osa työtämme on tutustuttaa myös vanhempia toisiinsa. Vanhempainillassa huoltajat kuulivat päiväkodin käytännöistä, tämän kauden lapsiryhmästä, toiminnasta jne. Tänä syksynä myös lapset saivat tulla mukaan ja jäädä pihalle leikkimään kasvattajien kanssa.

1.8.2026

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

VEO: Tällä kaudella päiväkodissamme toimii osa-aikainen Veo, joka toimii ryhmässä viikoittain.

S2-opetuksessa kielenoppimisen tukena käytetään kuvia, erilaisia pelejä ja kirjoja.

Täytämme lapsen 4 v neuvolaan lomakkeen päiväkotiarkihavainnoista, minkä vanhemmat vievät neuvolaan mukanaan. Saamme sieltä palautteen, minkä vanhemmat toimittavat ryhmään.

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille mahdollisuuden osallistua Virojoen päiväkodin vanhempainyhdistykseen, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Miten lasten osallisuus otetaan huomioon, ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Syyskauden 2026 tapahtumia:

27.8	Vanhempainilta
3.9.	Srk:n Katsomuskasvatustuokio
7.–13.9.	Liikenneturvallisuusviikko
17.9	Valokuvaus
2.10	Päiväkodin retki bunkkerimuseolle
14.10	Srk:n Katsomuskasvatustuokio
15.10	Musiikkiopiston järjestämä Nalle konsertti
30.10	Halloween-juhlat

1.8.2026

6.11	Isänpäivä kahvitus
16.-22.11	Lasten oikeuksien viikko
8.12	Joulujuhla

Kevätkauden 2027 tapahtumia:

- Ystävänäpäivä 14.2.2027
- Pääsiäinen vko 12/2027
- Vappujuhlat
- Äitienpäivä toukokuun toinen sunnuntai
- Kevätretki
- Kevätjuhla